

Oglas, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglese itd. Salju se naputnicom ili polućicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravništvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 347849. Telefon tiskare broj 38.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju i nepodpisani ne tiskaju, a nebrankirani ne primaju.

Predplata se poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake, na godinu ili K 5, odn. K. 250 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu mlade stvar i nosloga svo poljovari.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Dragocjeno priznanje.

Od odličnog prijatelja našega lista primismo slijedeće važno razmatranje.

Ja se držim g. uredniče načela, koje bijas više puta u Vašem cijenjenom listu znatno, da se inojevici, osobito židovi nebi smjeli pačati u pitanje naše katoličke krčke, u naše crkvene obrede, u naš crkveni jezik, u naše svećenstvo itd. kao što se mi nikada neupličemo u židovsko-vjerske poslove. Ali toga načela neće da se drži glavno glasilo sviju židova Primorja, tršćanski „Piccolo“, komu je vlastnik neki poljski čifut, a slijedbenici su mu obrezani i neobrezani lažiliberaltci ovih naših krajeva.

Taj list prisvaja si pravo zataknuti svoj krivi nos u svako čisto naše vjersko pitanje, licalo se ono crkve, jezika, obreda, svećenika najnižeg pa sve do svetog Oca. Svuda zabode on svoje priljave prate, svakamo utakne svoj neoprani jezik i svagdje čes naša njegov zakrivljeni čifutski nos. Svojem držovitim ponašanjem namelnuo se je nesamo katoličkim svetovnjakom, već dapače i katoličkom svećenstvu, jer smo čitali više puta koli u Vašem listu toli u tršćanskoj „Edinosti“, da ima suradnika i pristasa čak i među katoličkim svećenstvom, da ima prijatelja čak i na biskupskom ordinarijatu, da čes ga naći po više izlaska u svakoj tršćanskoj crkvi, i da je u tolikom ugledu kod islog katoličkog svećenstva grada Trsta, da se je isto, na upit biskupa Nagla, da li bi se dalo ustrojiti u Trstu kršćansko-socijalnu (protuzidovsku) stranku, nično odgovorilo. Možda čes nam se kazati, da se nije tako izvjavilo zbog upliva ili ugleda, već od straha pred njim, čemu se nepročitivo; ali častno ni dostojno katoličkog svećenstva nije ni jedno ni drugo.

Spomenuli list nosi napried talijansku nastavu nesamo u čisto političkom pitanju, već i u naših vjerskih poslovih. Tako se je nedavno opet jednom dotaknuo neko odluke sv. Oca, kojom se u Italiji na novo uvadaju kanonički posjeti u svih biskupijah. Te posjete obavljati čes posebni papinski odaslanici, koji čes izpitati u svakoj biskupiji vjersko stanje pučanstva, saslušati pritužbe proti biskupom i nižem svećenstvu; pregledati crkvene uprave itd.

Židovsko glasilo žali, što su ti posjeti ograničeni samo na biskupije Italije, premda u, kako kaže, odavna istarski sabor i mnoge talijanske občine, te i čali načelnik grada Trsta osobno u Rimu molili za uvedenje takvih posjeta i u naših pokrajinah, da se tako na put stane agitacijam slavenskog svećenstva. Na taj način — kaže — bi se osvjedočili papinski odaslanici u naših zemljah kako su slavenski svećenici, kao što je rekao Rughero Bonghi u otvorenom pismu na Lava XIII — mnogo pogibeljniji neprijatelji crkve nego li sve bezbožne nauke uzete zajedno. Uvjerili bi se nadalje ti odaslanici (missi dominici) koli su utemeljene pritužbe Talijana proti uredjenom slavljanju crkva, trženom od nekolikine političkih agitatora, koji odvrtaču narod od crkve; osvjedočili bi se napokon kako se kod nas u nekojih biskupijah predaje na naliost i nemilost pojediniim svećenikom i nasvećenije odluke vatikanske.

U tom crkvenom metežu našao je „Piccolo“ ipak nešto utješljiva, i to u biskupiji tršćanskoj; gdje su u zadnje doba krenule stvari na bolje. Ni taj nije reforma jošte posve provedena, ali ono što se punim pravom nazivlje vjerskom anarhijom, obstoji jošte u potpunij mjeri u biskupiji krčkoj i u nekojih biskupijah Dalmacije.

Da se toj „anarhiji“ na put stane, traži rečeno glasilo uvedenje papinskih odaslanika i za naše biskupije.

Vjerujemo, da bi židovsko-liberalno glasilo rado vidjelo u naših pokrajinah talijanske odaslanike, koji bi imali vlast odstavljati sve one biskupe i sve one svećenike, koji neprisizha na njegovo političko evandjelje, ali toj pobožnoj želji nemogu u Rimu zadovoljiti, jer na Petrovoj stolici nasjedni veliki meštar slobodnih zidara, već nasljednik sv. Petra i poglavar katolika čitavog svijeta.

U ostalom mi nismo na početku kanilili polemizirati s nepozvanim židovskim odvjetnikom katoličkog pučanstva naših biskupija, već nam bijaše glavno to u misli, da svečano i javno ustanovimo na ovom mjestu, da je navedeni list priznao bez oklijevanja, da su u posljednje doba u tršćanskoj biskupiji krenule stvari na bolje. A to je na žalost i na nesreću našega naroda one biskupije nepobitna istina.

Otkada je počelo to „posljednje doba“ poznato je svakomu, a koji nebi toga, slučajno znao, neka znađe, da to doba započimlje smrću dobroga i blagoga biskupa Sterka.

Kako su pako te stvari mogle krenuti na bolje, znati čes svakko, koji znađe, da te stvari prosudjuje židovsko, lažiliberaltno i radikalno-talijansko glasilo. Te stvari mogle su dake krenuti na bolje u posljednje doba jedino u židovsko-liberalnom smislu u tršćanskoj biskupiji.

I doista je tomu tako i na čast katoličkom biskupu Nagl-u, koga židovi hvale!

Mi neidemo izraživati koliko su zadovoljni naša braća u Trstu i u okolici sa sadašnjim stanjem na biskupskom ordinarijatu, ali u njihovom glasilu nismo jošte našli jedne vesele ili pohvalne vijesti za gospodu na rečenom ordinarijatu u posljednje doba. Znamo nadalje, da je posve nestalo one napetosti, koja je vladala izmedju blagopokojnog biskupa Sterka i vladajuće svojice na gradskom magistratu; premda neima poštene osobe u Trstu, koja bi mogla kazati, da biskup Sterk nije bio pobožan, pravedan, dobar, pomirljiv, blag i milosrdan do skrajnosti.

Jednu jedinu imao je pogriješku u očima tršćanskih slobodnih zidara, što nije hotio zatajiti svoga roda ni jezika i što nije hotio biti igračkom u rukama protivnika crkve i njegova naroda.

I nesretno Ricmanjsko pitanje svjedoči nam, da su krenule stvari u onoj biskupiji u posljednje doba po židovsku na bolje. Tamo je danas tužnije stanje onoga pučanstva nego li je među poludivljim narodi. Djeca se raduju i rastu bez sv. krsta; crkve su zatvorene, narod umire bez svećenika i vjerske utjehe, mladež živi u suložničtvu i nitko, nitko se ne miče, da bi tomu žalostnom stanju učinio kraj.

A što da kažemo o ostalih dielovih one biskupije? Dobro na žalost ništa, a zlo nam izičati nepomaže.

Naše svećenstvo i naši svjetlovnjaci na Pazinsčini znadu kakov vjetar puše danas na biskupskom ordinarijatu u Trstu.

Naše pučanstvo u Zdranju znađe, da je bio njegov župnik prisiljen, da podučaje vjeronauk u „Leginjoj školi“.

Naši u Kringi znadu kako su bili primljeni na istom ordinarijatu. Naši u Grožnjanu znadu koliko vriedi njihov vapaj radi hrvatske propovedi. Nepopunjene župe u Kastru, Pazinu itd. govore također o tom da je stanje zbilja krenulo na bolje — ali za koga? Za protivnike crkve i našega naroda.

Interpelacija

zastupnika Spinčića i drugova na ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva pravosudja radi popunjenja mjesta kancelista sa molitelji jezikovno neuspособljenimi.

Danom 4. novembra odnosno 3. decembra 1903. bila su razpisana dva mjesta kancelista u Trstu, jedno kod c. kr. pokrajinskoga drugo kod c. kr. trgovačkoga suda a danom 1. decembra 1903. jedno mjesto kanceliste kod c. kr. kotarskoga suda u Kopru.

Oba prvomenovana mjesta bila su popunjena premjestajem kancelista od c. kr. kotarskoga suda u Motovunu odnosno u Poreču, a tim izpražnjena mjesta u Motovunu i Poreču kao i razpisano mjesto kanceliste u Kopru sa kancelarijskim asistenti.

Izuzam kancelistu premještenoga iz Motovuna c. kr. pokrajinskoga suda u Trst, neposjeduje nijedan od spomenutih, nit kancelist premješten iz Poreča c. kr. trgovačkome sudu u Trst, nit novoimenuvani kanceliste, potrebitoga jezikovnoga znanja; oni najne nepoznaju nit slovenskoga nit hrvatskoga jezika, i prvi je položio izpit samo u talijanskom i njemačkom, a posljednja tri samo u talijanskom jeziku.

Pošto je znanje slovenskoga odnosno hrvatskoga jezika koli kod c. kr. trgovačkoga suda u Trstu toli kod c. kr. kotarskoga suda u Kopru neobhodno potrebito;

pošto na temelju nesamo prirodnih i temeljnih državnih zakona, nego i na temelju naredbe pravosudnoga ministra od 18. Jula 1897., itičuće se osoblja sudbenih kancelarija, mora svaki natjecatelj za mjesto kancelarijskoga činovnika posjedovati među ostalimi jezikovno znanje zahtjevano u sudbenoj kancelariji;

pošto se je i u odnosnih razpisih natjecaja zahtjevalo zahtjevano jezikovno znanje;

pošto bijaše među natjecatelji za rečena mjesta više njih, koji su izpit za kancelarije i za vodjenje gruntovnice ustmeno i pismeno položili sa vrlo dobrim ili takodjer odličnim uspjehom, i to u trih odnosno u četirih jezicih pokrajine, i koji imadu kod sudova dulju praksu nego li imenovani; te se s toga jedno rečeno premještenje i tri imenovanja mora označiti kao nepravdična, protuzakonita i stranačkopoliitika;

s toga si dozvoljavaju podpisani upraviteli na njegovu preuzvišenost gospodina ministara-predsjednika kao upravitelja pravosudjnoga ministarstva slijedeći upit:

1. Jesu li vašoj preuzvišenosti poznata prije spomenuta sa strane c. kr. višega suda u Trstu usliedila imenovanja mladih kancelarijskih činovnika, koji neposjeduju nužnoga i zahtjevanoga jezikovnoga znanja, zapostaviv starije kancelarijske činovnike, koji su dotične izpite položili veoma dobrim i odličnim uspjehom u svih jezicih pokrajine?
2. Eventualno, jeli vaša preuzvišenost voljna, dati se temeljito obavjestiti o spomenutih imenovanjih, popraviti što se je učinilo, i u buduće takav postupak kod imenovanja zapriječiti, te tako zadovoljiti obstojećim zakonom i naredbama, i zagotoviti pučanstvo njemu odgovarajuće uredovanje? Beč 22. mārča 1904. (Slijedi podpis zast. Spinčića i 20 drugova što Hrvata i Slovenaca što Čeha).

Glavna skupština političkog društva za Hrvate i Slovence Istre.

(Svršetak.)

Resolucije.
G. dr. D. Trinajstić obraloži i stavi slijedeću resoluciju: Umojljava se zastupnike hrvatskoga i slovenskoga naroda na carevinskom vieću, da neslopte nikakva saveza sa zastupnici talijanskoga naroda dok ne bude zajamčen mirni i ravnopravni prosvjeti i gospodarstveni razvoj našega naroda u austro-ugarskom Primorju, u koliko taj razvoj biva ugrožen od talijanskih stranaka.

Obzirom na pitanje talijanskog sveučilište prihvaća se kao stanoviste spomenika izručena ministru predsjedniku po zastupnicih Spinčiću, Gregoriću i Gregorinu.

Ova se resolucija prima jednoglasno.

Dr. Čer var govori o poteškoćah, na koje se nailazi kad se želi dobiti prepis izbornih listina bilo za občinske bilo za zemaljske ili državne izbore. Po zakonu i pravici imale bi biti te listine razvidne nesamo službenom osoblju već i svakom pojedinom porezovniku. On želi staviti u tom pogledu odgovarajuću resoluciju.

Dr. Pošić govori o netočnosti izbornih listinah. Te se listine sastavljaju na temelju poreznih registara, jer su veoma često upisi u te registre izkrivljeni i jer je u većem dielu poreznih ureda velik nered i metež. Moralo bi se uplirati na porezne ureda, da vode porezni katastar tako, da bude ovaj odgovarao gruntovnoj knjizi.

Netočnih izbornih listina neda se izpraviti običnimi reklamami proti sastavu izb. listina, jer se komisija pozivlje na porezni katastar, a taj je sam po sebi često u najvećem neredu. Ni kod političke oblasti nepomažu reklamami, jer se i ona pozivlje na izkrivljeni porezni katastar. Valjalo bi dake nastojati, da se uredi porezne registre tako, da bude odgovarao porezni registar faktičnom stanju gruntovne knjige.

Dr. Zuccon opaža na to, da leži krivnja nesamo na porezovnicih, koji su nemarni te propuščaju prepis ostavštine na vlastito ime u gruntovnicu. Valjalo bi dake primjerenim načinom, da provede u što kraćem roku ukližbu ostavštine na ime pravog vlasnika. Govornik zagovara resoluciju. Pošto su jošte govorili o predmetu dr. Pošić i dr. Čer var prihvaćena bijaše jednoglasno slijedeća resolucija:

1. Druženno vodstvo nek se zauzme kod nadležnika, da se dozvoli uvid u izborne listine kod kotarskih poglavarstva pojediniim porezovnikom.
2. Pozivlje se c. k. vladu, da nastoji ispraviti u sklad katastar sa faktičnim stanjem posjeda nekretnina time, da namjesti dotične zemljomjere, koji su podupno vještci jeziku naroda samo u sielu kotarskih sudova, koji su nadležni za dotične občine.

Dr. Zuccon obralože poduljim i živahnim odobravanjem poprčenim govorom slijedeću resoluciju, koja bijaše jednoglasno odusevljenim pljeskanjem prihvaćena.

Članovi političkog društva za Hrvate i Slovence Istre, sakupljeni na glavnoj skupštini dne 7. o. m. j. u Pazinu izjavljuju sradčno simpatije bratskonu ruskom narodu, te želo iskreno sijnju pobjedu njegovom oružju u ratu na dalekom istoku*.

Posto bijaše tim iscrpljen dnevni red, zahvali se predsjednik prisutnim članovima, pozdravljajući ponovno sve prisutne i odsutne članove i prijatelje, te preporučujući prisutnim neka uzrade svi na korist našega društva, neka oduseve svakoga za to društvo, koje će uložiti svu brigu u to, da nastupe i našem narodu po vremenu sretniji dani. (Pjeskanje i živio predsjednik!).

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 24. aprila 1904.

Usljed prethodnjega ručnoga pisma bilo je carevinsko vieće sazvano za 19. t. m. na zasjedanje. Dnevni red sjednice toga dana, „Naša Sloga“ je već prihvatila; ali do razprave točaka dnevnoga reda nije se došlo. Netom prošloga tjedna bile su održavane tri redovite i jedna izvanredna sjednica. U redovitim se je doslovno čitalo predloge i upite, i po imenih glasovalo o tom, da li da se molbe tiskaju u steno-grafički zapisnik. Stogod malo se je i razpravljalo. Evo da stogod spomenem.

Proti vinskog klausula.

Već u sjednici od 19. t. m. objavio se je zastupnik Biankini, navodno upitom na predsjednika zastupničke kuće. Spominje svoju interpelaciju od 16. marla t. g. upravljajući na ministra predsjednika kao upravitelja unutarnjih poslova i na ministra trgovine.

Pitao ih je, veli, da li su voljni pospješiti sklopljenje trgovačkoga ugovora s Italijom, i sklopiti ga tako kako je zastupnička kuća, obzirom na vinski klausul, odlučila; da se najme ta vinska klausula ukinu i uvedu na sva talijanska vina carina od 40 kruna za 100 litara vina. Za ovo zadnje vrijeme što nije zasjedalo carevinsko vieće bio je u Beču generalni direktor Napuljske banke senator Miraglia, da izhodi pogodnost za talijanska vina. Također o tom da se razgovarali u Opatiji talijanski ministar izvanjskih poslova Tittoni i austrijski Goluchovski. Njeko vladi blizu stojeće novine su javile, da je naša vlada obećala jako nisku carinu za 300.000 hektolitara. Ako je to istina, onda bi se vinska klausula pod drugim oblikom obnovila, i Dalmacija i druge vinorodne zemlje bile bi opet žrtvom provizornoga i jako dvo-benoga prijateljstva s Italijom. Radi toga su uznemirene sve vinorodne zemlje. Vlada je dužna da ih umiri, i da izjavi što je istine na rečenih obećanjih, dočim bi morala čvrsto stočati na onom što je zastupnička kuća odlučila, da mora najme carina na vino iznositi najmanje 40 kruna po hektolitru. Pita predsjednika, je li voljan dati to na znanje visokoj c. kr. vladi. Predsjednik je maksimalno rekao, da će dotične ministre o tom obavijestiti.

Za talijansko sveučilište u Trstu.

U sjednici od 20. aprila razpravljalo se je prešli predlog dr. Dvořaka glede nedostataka kod českih visokih škola. To je nastavak razprave vodjene još prije Uskrsa. Razpravu toga predloga upotrebio je zast. Lenassi, da progovori za talijansko sveučilište u Trstu. Drugi narodi, veli, sretni su što mogu govoriti o poboljšanju postojećih sveučilišta; oni, Talijani, moradu još uvijek prositi za ustanovljenje jednoga sveučilišta. Talijani trebaju, reče, talijansko sveučilište za višu naobrazbu, i imadu preduvjetu zato. Njihovih djaka je 550 na sveučilištih austrijskih i 100 na sveučilištih u Italiji. Talijani stanuju u Trentinu i u jadranskih pokrajinah. U svih jih je više nego u Trentinu, pak valja da bude sveučilište negdje u ovih. Za to je najprikladniji Trst. Ima centralni geografski položaj, zgodna obala, srodne i strukovne škole, biblioteke, znanstvenih društva, bolnica. Traš je glasovao milijun kruna za sveučilište. Kao velik grad mogao bi pomoći mnogim siromašnim djakom da svrše nauke. Govornik hvali grad Roveret za to, što je pokazao neomeđjenu narodnu solidarnost, zapostavio svoje posebne interese, i izjavio se proti univerzi u Roveretu a za univerzu u Trstu. Vlada da nije nikad ozbiljno mislila na talijansku univerzu, a još manje da zadovolji želji Talijana. Ona se je odlučila i za Roveret radi Niemaca, koji su zahtijevali da nesmjiju u Innsbruku biti talijanski predavači. Ona veli da neće sveučilište u Trstu, jer bi tim izazvali narodnih agitacija; a ne vidi jada kakve narodne agitacije su po drugim univerzali. Veli da je Trst lučki grad, pak da nije za univerzu; kao da nema univerzu u Itelkih gradovih. Vladini razlozi proti univerzi u Trstu su neiskreni, malenkostni, policijski. Austrija je još uvijek policijska država.

Zast. dvor. savjetnik Šuklje bio je odlučan od kluba, kom pripada, da kod ove razprave govori za slovensku univerzu. Zadnji hip odustao je od toga, kako veče za to, jer da ne odustaje, u dobi obstrukcije, niko ne pazi, nit ih u obzir uzimlje. Reč bi da je odustao i iz taktičnih razloga.

Izbor delegacija — uz groznan koncert.

Koerber je htjeo, da se izbor delegacija obavi još prije Uskrsa, al nije uspio. Njegove novine, hoće sakriti njegovu sreću, pisale su, da konačno to nije Koerberova stvar. A da jest, pokazao je tim, što je sve sile napao, da se taj izbor obavi. Predsjednika činio je, da prekrši poslovni red. Njemačke i poljske zastupnike dobio je, da to odobre, i da pomognu provodjati nasilja.

Na koncu sjednice 20. aprila objavio je predsjednik redovitu sjednicu za 23. aprila. Za obavljene izbora u delegacije urekao je zatim izvanrednu sjednicu za 22. aprila o 8. uri po podne, i to navodno na temelju §. 48. c. poslovnoga reda.

Kad je to rekao, pitao je za rieč dr. Stransky k dnevnom redu izvanredne sjednice. Predsjednik je na to odvratio, da mu u tu svrhu neda rieči, i zaključio sjednicu.

Dne 22. aprila po podne došlo je više zastupnika nego obično, i među njimi vladala je neka napetost.

Predsjednik otvoriv sjednicu, dao je rieč dr. Stranskomu. Ovaj je prosvjedovao proti postupku predsjednikovu na koncu sjednice od 20. aprila, i proti uređenju izvanredne sjednice u svrhu izbora delegacija. To je prekršaj poslovnika. Misli, da bi mogao sam predsjednik popraviti to, da napusti današnju sjednicu. Ako toga neće, onda govornik postavlja predlog na odročenje sjednice, ako ni toga neće, onda postavlja predlog na zaključenje sjednice. Predsjednik se poziva za svoj postupak na §. 48. c. poslovnoga reda, i daje glasovati zadnji predlog dr. Stransky, na zaključak sjednice. Usljed glasovanja po imenih, 102 zastupnika glasuje za taj predlog, 212 proti.

Zastupnik Choc postavlja predlog na odročenje sjednice za 4 ure. Predsjednik neće da dade o tom glasovati. Choc i njegovi drugovi, narodni demokrati, kao i agrarci viču na to, lupaju i žviždaju grozno. Socijalni demokrati skaču njim na pomoć, obkole predsjedništvo i zahtijevaju, da se o predlogu Chocovom mora glasovati. Jedan njih uzme žaru pripravan za glasovanje i baca je na tla. To stanje traje do 10 minuta, na što predsjednik pretrgava sjednicu na pol ure.

Posle pol ure javlja predsjednik, da mu je Choc dao pismen predlog (učinio je tako, da prikrije svoj uzmat), i da će o njem dati glasovati. Glasovalo se je dva put po imenih. Većina oba puta proti Chocu.

Zast. Pernerstorfer, u ime socijalnih demokrata izjavlja, da oni smatraju, da se u izvanrednoj sjednici može sve razpravljati kao u redovitoj.

Česki agrarac Stanek govori česki, pak postavlja predlog da se sjednica odroči za 12 ura. Predsjednik neda, da se o tom predlogu glasuje, i stupa k izboru delegata i to najprije za Česku, kao uvijek. Okolo predsjednika su činovnici, do tri bilježnika, Nijemci i nekoliko zastupnika njemačkih, pripravnih da suzbiju silom one, koji bi htjeli činom priečiti izbor. Činom neprieči još niko. Al se istodobno grozno koncertira. Česki demokrati, česki agrarci, deset jih na broju, jedan Poljak (divljak) i jedan Rusin, imadu žviždalice kondukterske, i žviždaju koliko njim sapa daje; izrgavaju daske na svojih klupah, pak lupaju, da se sve tresu. Svako toliko zamjenjuju žviždalice sa pjevanjem i pjevaju najradje lupaju si ujedno takt, carevku „Bože živi, čuvaj Bože“.

Zastupnici pojedinih kraljevstva i zemalja bivaju prozivani, al se ne čuje ni slovke. Dolaze kako već misle da su na redu. Česki Česke i Moravske ne dolaze k izboru, al Nijemci izabiru i njih, po predhodnom dogovoru. Izbor trajao je kakvu uru i pol, a toliko i rečeni koncert, med koga su mnogi pamukom začepili uši. Dvici tri klupe posve su razbite usljed lupanja.

Proti tako provedenim izborom prosvjedovao je dne 23. aprila i Čnoc i dr. Kramář; al za prosvjede bilo kako obrazloženo c. kr. vlada i predsjednik malo mare, njim je glavno da su dosegli što su htjeli, da imadu izabrane delegate. Izabrani Česi pridržali su izbor u delegacije.

Za Istru izabran je delegatom dr. Bartoli zamjenikom dr. Rizzi, a da ni jedan ni drugi nisu ni ovdje; izabrali su jih Bennati i Polesini. Kakvu dušu imade dr. Rizzi biti izabran, a dr. Bennati izabrati, to može suditi onaj, ko zna kako su jedan i drugi nezakonito izabrani.

Politički pregled.

U Puli, dne 27. aprila 1904.

Austro-Ugarska.

Zadnjih dana prošloga tjedna održana je u Beču pod predsjedništvom ministra izvanjskih posala grofa Goluchowskoga zajednička ministarska konferencija radi ustanovljenja zajedničkog proračuna za godinu 1905., što će se predložiti na razpravu delegacijam u budućem zasjedanju. Konferenciji prisustvovali su osim grofa Goluchowskoga: zajednički ministar rata Pitreich, zajednički ministar financija barun Durian, ministri predsjednici Dr. Koerber i grof Tisza, ministri financija Dr. Böhm-Bawerk i Lukacs, te zapovjednik mornarice barun Spaun. Konferencija trajala je dva sata i pol, ali ipak nije imala uspjeha glede delegacionog proračuna, pa je usljed toga sledećeg dana održano u carskom dvoru krunsko vieće pod predsjedništvom cara i kralja. Nu ni u tom vieću nije se moglo odstraniti neke razlike, te će se opet morati da sastanu zajednički ministri prije saziva delegacija, koje bi se imale sastati već 10. maja.

Prvaci poljskoga kluba vitezi Jaworski i Abrahamović prihvatili su dne 22. o. m. odboru njemačkih stranaka u parlamentu, da su oni predložili českomu klubu neka bi dopustili prvo čitanje državnog proračuna i preinaku poslovnika. Česi da su si pridržali odluku o tom predlogu. Isti prvaci izjavili su, da se ima smatrati kao velik napredak ako bude carevinsko vieće moglo opet stvarno razpravljati. Tada bi bilo nade, da će se pripraviti tlo - za pokušaje za sporazumljenje između Čeha i Nijemaca. U njemačkoj pukvoj stranci drže, da bi se moglo prihvatiti predlog Poljaka, da se prvom čitanju proračuna prizna prednost pred razpravom o preinaci poslovnika.

Dne 22. o. m. stigao je u Beč kao gost cara i kralja Frana Josipa engleski prijestolonasljednik sa suprugom t. j. princ Gijuro Waleski sa princeesom Mary. Visoki gosti nastanili se u carskom dvoru, gdje im priredili na počast razne gostbe i svečanosti. Prigodom prve gostbe nazdravio je car i kralj svojim gostovim iznkrunu staro prijateljstvo, koje vlada između objiju vladajućih kuća te izprazni čašu u zdravlje svojih gostova i njihovih roditelja. Princ Gijuro zahvalio se caru i kralju na sjajnom dočeku naglasiv kako znađe engleski narod visoko cijeniti prijateljstvo Njeg. Veličanstva i kako se nada, da će to prijateljstvo između objiju država još dugo potrajati.

Dne 20. buknuo je po čitavoj Ugarskoj i Hrvatskoj strajk na svih željeznica zbog uredjenja plaće činovništva i nižeg željezničkog osoblja. Odlavna su željeznički službenici tražili povišenje plaća, koje im nisu doista visoko odmjerenne, pa kada je vlada u madjarskom saboru predložila zakonsku osnovu o povišenju plaća drugih činovnika, nastao je među željezničkim osobljem svih prometnih uprava žilvi pokret, koji se je pretvorio u obćeniti strajk. Strajkaški savez za 20. o. m. veliki sastanak svih željezničkih uslužbenikah, nu vlada je zabranila sastanak i zapriečila dolazak činovnikom iz pokrajine u Budimpeštu. Nu to nije ništa koristilo, već dupace još više ograđalo strajkačeve, kojima se pridružile tada i oni uslužbenici, koji su, d. d. tada ostali u službi.

U skrajnoj stisci pozvala je vlada u željezničku službu one vojnike, koji su uvezubani u toj službi, te je bio započeo najnuždniji promet. Posto se je pako vlada najstrože zagrozila željezničkom činovništvu, da će sve odpuštiti iz službe, koji se nepovrate na posao do 26. o. m. počese se malo po malo vraćati u službu i tako je dne 27. o. m. započela opet redovita vožnja na svih željeznica. Ugarske i Hrvatske.

Članovi hrvatskoga kraljevinskoga odbora, koji su u Budimpešti ugovarali sa istoimenim madjarskim odborom, vratise se kaći počeo se pregovori razbiše zbog prevelikih zahtjeva madjarskih odbornika. Vidići taj neuspjeh predložise nekoi članovi vladine većine hrvatskoga sabora, da bi čitav odbor vratio mandat u ruke hrvatskoga sabora. U takovom slušaju došlo bi po svoj prilici do raspusta hrvatskoga sabora, a na takav odlučan korak teško da bi se dala odlučiti vladina većina toga sabora.

Rusija.

Najnovije vijesti sa rusko-japanskoga rataša glase, da je došlo na rieti Jalu između Rusia i Japanaca do krvavih sukoba, te da bijahu Japanci poraženi. Novi zapovjednik ruske mornarice admiral Skridlov boravi još u Petrogradu, gdje je prisustvoval ovih dana raznim vojničkim konferencijam, držanim pod predsjedništvom cara Nikole.

Admiral je izjavio nekomu novinaru kako je stalan o konačnoj pobjedi ruskih četa na dalekom iztoku, nu da se valja uzdržati, jer je japanska mornarica vrlo jaka i dobro uvezubana.

Iz Port-Artura javljaju, da je tamo sve mirno. Među ruskim vojničtvom da vlada oduševljenje i najbolje raspoloženje i da ono čeka čas, kad će se moći iz bliza sukobiti sa protivnikom.

Italija.

Dne 24. o. m. posle podne stigao je u Rim u posjete talijanskomu kralju predsjednik francuske republike Loubet. Na kolodvoru bijaše predsjednik vrlo svečano dočekan i burno pozdravljen od silnoga mnoštva tzv. skupljenoga naroda. Predsjednik i kralj Viktor Emanuel pozdraviše se najsrdačnije. Posto su se kralj i predsjednik izgrlili, predstavljene su njih-love pratnje jedna drugoj, a zatim su visoka gospoda sjela u pripravne kočije.

U prvoj kočiji su sjedili predsjednik i kralj, u drugoj turinški princ vojvoda od Geneve, a u ostalih ministri i poklisari talijanski i francuski. Ciljem putem izkavivale su čete u špaliru počast. Predsjednika je obćenstvo burno pozdravljalo čitavim putem od kolodvora do kraljevog dvora. U glavnoj ulici pozdravio je predsjednika rimski načelnik knez Colonna u ime grada Rima.

Svi talijanski i većina francuskih li-slova pisu oduševljeno o tom posjetu predsjednika francuske republike, iztlicući bralinstvo objiu naroda, koji su vezani jedan na drugoga po srodstvu latinske krvi i jezika.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Si čul Juro, da su Lošćijski štori obolili od Zulenice?
Jur. Viš vraga, a da je „doltor Štruka-bruški“ našal un „mal nervoso“.
Fr. Reci mi Juro, će je moglo toliko naškoditi — našim rinegatom?
Jur. Ja držim instalacion plovanu i u crkvi vidit priko: divi hajdke Hrvata.
Fr. Ti si falil Juro brojit, će da je toliko Hrvata u Malom-Lošinjju?
Jur. Tr nisam hvata Bogu slip, a da su doma oni z Amerike, Trieste i Pule, bi ih strah latil.
Fr. Si čul da su te delije, u nedilju jednoga Čeha kuranta, za grlo latili?
Jur. Neka zahvale Bogu, da su bili Hrvati u crkvi, drugače bi im bil sal slabo posal.
Fr. A govori se, da je komesar onoga Čeha kaštilgal na 20 kruna multe.
Jur. Va Lošinjju je sve moguće, bašta da je Čeh, ih koji drugi Slavjanio.
Fr. A rinegati, ki su po obati skandal učinili, su bili kaznjeni?
Jur. Ajbo, njima je slobodno, a fare dei atti, che turbano la pubblica quieto“, ča ne gosp. Vidulieu?
Fr. Si bil Jurino i ti va Opatije iskal kakov križić?
Jur. Bora sam vero, da misliš, da sam nem, ter imam Bože velikoga s mojun Lucun.

Fr. Ma neki da nemoru dole poli mora ni spat od silne misli zaradi teh blaženih križić.
Kur. Ala bi njim ja obesil križ, da bi se ga brzo štufali.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Konsumno društvo u Ližnjanu. C. k. okružni kao trgovački sud u Rovinju, unio je ovo društvo u registar zadruka zaokružbom od 23.4. 1904. Firm. 53/4 Cons. II. 24/41.

Pošta Pala 1. Svracamo pozornost g. upravitelja Pošte Pala 1, da uputi gospodina T. što je prije kratkog vremena postavljeno da prima preporučena pisma, da on nije postavljeno ondje, da privatne razgovore vodi a stranke na njega čekaju dok se njemu svidi, i da uvijek drži bar na mjestima, gdje činovnici sa strankama obće, sposobne činovnike i osobe, koje poznaju hrvatski jezik, jer ćemo inače u druge duple zasvirat, upravo nas jezik svrbi. Nadamo se da nas g. Frank razumijel!

Porečki kotar:

Podružnica Družbe sv. Cirila i Metoda na Ljivadama obdržavati će svoju 4. redovitu godišnju skupštinu dne 1. maja 1904. u 3 sata poslije podne sa običnim dnevnim redom. Pozivlje se p. n. gg. članove da se kod iste skupštine u čim većem broju pokažu.

Iz Gročanjana pišu nam 16. o. mj. Iz straha g. uredniče, da Vam ne bismo s našimi pritužbama protiv našemu g. župniku dosadili, pustili smo vas više vremena na miru, ali videći, da sve naše pritužbe putem Vašeg cijenjenog lista i ravno kod preč. biskupskog ordinarijata ništa ne pomažu, moramo vas opet zamoliti, da nam neodbiјete ovo par redaka pritužbe protiv istog župnika.

On je - kako Vam je dobro poznato, -dugo prokrio našim molbama i nalogram biskupskog ordinarijata, glede hrvatske prodike, a kad već nije mogao od manje, zasnovao je stvar tako, da je na ok zadovoljio nalogu ali nije ni našoj molbi ni našoj želji.

G. Vasselli je naime počeo prodikati i prodikao kroz četiri nedjelje hrvatski, ali ne po običaju pod sv. misom t. j. poslije Ewangjelja, već na koncu sv. mise kad je sav puk skoro izašao.

Vi znate kako je narina na selu, da jedva čekamo, da svrši sveta misa i da bježno svaki po svom poslu, kadšto i daleko iz mjesta po cilu uru i da nemožemo čekati ni gospodari ni naše žene u crkvi kano oni iz mjesta ili iz grada. Da je pako prodika pod sv. misom, kako bijaše po starom običaju, ostali bismo mi u crkvi dok bi svršla prodika i sv. misa.

Videći, g. župnik, da nelma komu prodikati, prestao je prodikati i valjda javio u Trst, da puk neće hrvatske prodike, jer da bježi iz crkve. Mi smo slutili šta bi se moglo dogoditi, pak smo se opet pritužili na ordinarijata dne 3. februara o. g. protiv takovom postupanju g. župnika, ali do danas neimamo od tamo odgovora.

Čudimo se i smućujemo, što se može jedan svećenik sprdati svojim predpostavljanim (Zaade, da ga brane židovsko-liberalni listovi. Op. slag.), dočim bi se našem svećeniku, koji bi prokrio talijanskomu pučanstvu, odmah našlo lička.

Sada je g. župnik - kako nam kažu njegovi talijanski prijatelji - u Trstu, jer da je bolestan. Nu ovdje se raznose o njemu jako čudni glasovi i ako su ti glasovi istiniti, neće biti g. Vasselli na čast ni preč. biskupskom ordinarijatu ni toliko hvaljenomu talijanskomu svećenstvu naše Istre. (Mi Vam rado pripustamo tu dik u od svećenika g. biskupe. Op. Ured.)

Lošinjski kotar:

Iz Malog Lošinja pišu nam: Eto me, da Vam se iza poduljeg muku ponovno javim sa par veselih i sa jednom doista žalostnom vijesću.

Znana bi će Vam, da je onomadne bio imenovan župnikom Malog Lošinja veleč. i veleuč. gosp. dr. Klement K. Bonifacij. Našim narodnim protivnikom i odpadnikom bila je to žuhka pitula, koju još da naša ne mogu da progutaju, već ih tišti i gusi u grlu do paklenih muka. Rek bi, da je sadjelana od samog gorkog pelina a smješana kiseličom sviju kisa; vrcali se jandri, mješali, protestirali, vikali i rigali, da i sam je caraki Beš gromio, ali sve utaman, ne pomože ništa.

Još u sriedu kad su vesela zvana najavlivala njegov dolazak, sakupe se mnogi lošinjski „patres-patriciae“ sa šaćicom

„viernika“ (lako se oni sami nazivlju) u običnik dvorani, pa od tud brzojavno unoliše sv. Otca, da bi suspendirao instalaciju. - Govori se, da se je u sakupljenju šaćici pročitalo pismo sv. Otca kao odgovor na njihov ulok protiv župnikom imenovanju, pa da su bili tim odgovorom veoma nezadovoljni, pače ogorčeni. - Na predlog „najmudrijeg“ odlučise, vele, ne polaziti krku (kao da su ju do sada polazili) zamoliv ujedno prisutne, da oni ni svi dobro misleći ne smiju davati ništ jedno sv. mise mjestnim svećenikom. - U svojoj ogorčenosti pritekose pred kapitanat, da tu zastraže pomoć nek ne bi došlo do instalacije, pripravni čakako na eventualne demonstracije, ali im i tu rek bi loša poslužila sreća, jer se pokunjeno vratahu šaćiću, u zadnje vrijeme toli poznati rafren njihove sržbe i jala: „nećemo ga!“

Pripovieda se o tim slavnim prosvjedima jošte štošta, al' ču ja, budući da mi vrijeme ne dopušta, sve te spletke, mimo-riči, pa ču na umirenje veleslavni „unolijaša“ i šaćice njihovih pripripina konstatirati, da je danom 10. aprila leta gospodnjega 1904. bio ustoličen u ovedšnjoj župnoj crkvi župnikom Lošinograda veleč. i veleuč. gosp. dr. Klement K. Bonifacij. Žalostno al' istinito jel'te ostati? - A ma! Taj će Vam dan ostati stalno duboko upisan u pameti! - Ta vidjeli ste onaj silan narod, što se je sakupio u crkvi; vidjeli ste onu četu lošinjskih Hrvata što su dva a dva stupali za gosp. župnikom kod njegovog ulaza i izlaza iz crkve; vidjeli ste četu mališa družbinog zabavišta i škole, taj najnoviji mlem na vaše ljute izlumbardane rane; vidjeli ste onu malu djevočicu, našeg kremenjaka Zorovića, svu u bijelini kao vodena narodnom perjanicom gosp. Lovrićem sipu u ime škol. omladine pred željkovanim župnikom od pred sami oltar razrupalo cvieće ranog proljeća; vidjeli ste onaj bezbroj zastava i zastavica, izmed kojih su oholo dizale glavu, ko mlade nevjestic, naše narodne trobojnice, vidjeli ste vesela lica pravog lošinjskog puka, čuli ste milo prebiranje naših zvonova i tople hval-uzdajne viernika. - Da, taj vam dan mora ostati u pameti, tu on je vas stalno uvjerio, da vas ipak imade „fra stropi e schermiti“ nekako oko polovice.

Je li da nieste vjerovali, da vas imade toliko? Kurajo dakle!

Nek vas pako ne smeta, što niste htjeli tog dana ljudi s yama u Čunski, akoprem ste svakom darivali hrauu i povrh toga krunu, a još neka vas je manju briga što je e. kr. kapetan Scarpa već u subotu podbrusio pete. Milo je njemu kad je narod veselo, pa mu se prohtjelo malko šetnje sa doista brzim „Wurmbrandom.“ - „Služba je služba!“ Namojte si takođerj razbijati glave, što se je istog dana priredilo onako sjajno žviždučavaciu onom. Čelu - gostu, koj se je usudilo prigovoriti što je glazba vašu ispravno himnu, kako kažu, do 4 puta opevala. Ta čujemo, da je to suradnik nekog uglednog češkog lista, pa će on vam stalno iz zahvalnosti vratiti milo za draga, prikazav i preporučiv vaše mjesto kulturnim - mjestom ljecilistem prorsvjeljenog XX. vieka. - „Kurajo, kurajo... cosa ma!“

Ne mojte takodjer glavom o zid, što niae u subotu i nedjelju bili gradski fenjeri u svom podpunom sjvetlu, ta krivo je tomu nesretno kamenou ulje, što je jošte nesretniji fabrikant pomješao vašom suzom radostnicom, a što je nesretna silepa starica u mjestnom spitalu bila kažnjena trojrednim neizlalom sa strane „svemogućih“, jer se izrazila u prilog župnika sa riečima „vrag je propao, pravica je pobiedila, nek vam služi pečatom duha vremena. - Tempora mutantur!

Između inih g. uredniče vesela bit će i ova:

Mjesec dana protekao kako se ovitje obdržaje večernja škola za odrasli mladež. Hrlu u školu ko pčela na med, da se upozna svojim jezikom i pivoćom viltvratice. Bilo bi ih i za dvie učiteljske sile. - Ne manje su važnosti takodjer pučka predavanja, što se nedjeljom drže u prostanoj dvorani zaslužnog društva „Zora“ i onog pet. naših „sokolica“, što ih je hvaljevudno zagrebačko društvo za namještanje naučnika porazbacalo po crvot-pojlanama ravne Slavonije i čarobne Hrvatske. Između govornika pučkog predavanja spomenuti nam je do sada našeg narodnog zastupnika Simun Kvirin Kuzulica, don Pavla Šabalju, mjestnog družbinog učitelja i gosp. Ivu Lovrića kojima ide takodjer uz dra. Barca

posebna i najveća hvala za namještanje naučnika u obrti i trgovinu. Uz veselo polik: „U radu je spas!“ prelazim na žalostnu točku tog dopisa:

Slavnom Ravnateljstvu pošta i brzojava na znanje i ravnanje.

Neće možda biti znano tom sl. ravnateljstvu postupanje svojih podčinjnika u Malom Lošinju-gradu sa slavenskim strankama u obće, a sa hrvatskim napose. - Eto nas s toga da udovoljimo želji:

Nije tomo drugo, što je jedan naš čovjek odpremio brzojavku za bližoji Susak, kad mu ljuta poslužila sreća. Brzojavka uputila se strielovitom brzinom na Susak kraj Rieke a ondanle u Susak u Hrvatskoj. Kad je taj čovjek iznenadjen dolazkom i upitom - onog kom je bila brzojavka odposlana - „zašto mi ne brzojaviste?“ saznao za nemilu sudbinu svoje brzojavke i išao na brzojavni ured da se o stvari popita, bio je žalnim riečkom odpravljen: ne znamo za Susak već samo za Sansego! Evala vam gospodo a pogotovo tebi činovniče, koj si u Lošinju rođen.

Malu žalim bio je drugi naš čovjek, koji je tražio u hrv. jeziku nekoliko maraka, iz ureda odpremljen, jer da mu ne razumiju jezika. Nu deblji batine kraj igra danas u svietu važniju ulogu, pa o tiznasma sliedeći činjenicu kao pečat svemu.

Dne 6. t. m. aprila 1904. išla je treća naša osoba na post. ured u poslu jedne pošiljke. - Domotao se do odpremača paketa, popita ga za informaciju: ne bi li se moglo istom post. popratićom paket dalje odaslati. On mu namah na kratko odreže da ne poznade „la lingua slava“, te popita jednog poslužnika dali on možda razumije, - al' poslužnik ni mukael. U toj neprilici uputi se naš čovjek do kasira. - Ovaj započe nešto šlabikati“ dok ga nije spasio ili bolje iz neprilike izvukao kolega, što se nalazio u odjelju „Telegrammen-Telegrammi“ navahiv nepoznan na našeg čovjeka riečima u italo-njemackom jeziku: raz u mjeje m taljanski, njemački, engleski, franceski i ništa više. - Naš će čovo ponovno kasira: „razumije li dakle hrvatski ili ne?“, na što on, osokoljen iz-povjedju svog kolega, odreže na kratko: „Ne!“ Bez da opravi posao morao je naš čovjek kući, da traži čovjeka vješta taljanskom jeziku, koj će mjesto njega posao na post. uredu izvršiti. I našao je jednu ženu, da tu zalostnu aferu dovuču kraju, al' kad ona na post. ured, odmah će jedan činovnik: „La ghe diga a quel signor che cosa non si va per mondo; che non stia far dispetti perche finirà mal!“ Zena će mu na to - da čovjek koji govori svojim jezikom - ne čini nikakvi „dispetti“ nasuprot uvjerenja je, da činovnici moraju poznavati i govoriti hrvatskim jezikom, jezikom kojim se u mjestu govorit. Činovnik, kao da ga zmija, ujedne, odvratit joj jedljivo: „taljanski i njemački te franceski i engleski govoriti ću, jer sam te jezike učio, dočim hrvatski ne moram znati, pa za koga da ga iznadem!“ - Pom Zučivaju! (Od sl. ravnateljstva pošta i brzojava u Trstu zahtjevamo, da te svoje pišljive gospoditčice u Lošinju valjano poduču kakve su im dužnosti napram obćinstvu, koje ih svojimi žuljivi gladne i žedne uzdržaje jer ćemo inače preporučiti, da takovo smeđe koje vriedja hrvatski jezik i narod, bacaju u more kao macke, nam je dosta već tog izazivanja po svoj istri. Op. uredništva.)

Pop Miko Grčković umro je dne 18. t. mj. u Vrniku, u velikoj starosti. Bio je njegda kapelan koludrica na Rieci, pak mnogo godina župnik na Čavlih, senjske biskupije, a od skoro godine dana živio je upokojen u Vrniku.

Pokojnik je bio uzoran rodoljub i dobroćinac, svojim rodjakom, kojih je nekoliko pomogao iskoliti. Pokoj mu plemenitoj duši!

Dubašnica na Jurjovu 1904. Okladio bi se, da vam nije niško g. uredniče (vije Uru) javio uspjeh naših obćinskih izbora, premda je to važno radi naših istarskih odnošaja. Ako me je to pretekao, a vi bacite ovo malo redaka u koš.

Iskreno Vam kažem, ja bi već put stogod protruno kroz Našu milijnicu Slavu, što bi zanimalo njezine čitatelje, ali radi toga dođaje, pa bio i najnepripraniji u nepriliku. Izadje li najmanja viest, svak iztražuje - a da ne spominjem prigovaranja - što to piše, a neće da razpravlja o čem piše. S druge strane. Vi se tužite da nam je svima pero zahvalilo, da bi mogli mnogi pomagati a neće - i tako

najudobnije je da zamukneš, navlastito pako ako nima susretljivosti s one strane, s koje bi je moralo biti.

Naši obćinski izbori morali su se obaviti još listopada prošle godine. Zašto nisu mi neznamo. Oni koji su na obćini vladali izpričavali su se - tako se je glasalo - da su tomu bile krive izkrivljene listine. Meni se čini da je to bila izlika, jer se tu zapreku moralo predviđati, pa ju za dobe odstraniti. Svakako mi smo se čudili, da odgadaju s izbori one osobe, koje se zaklanjale, da neće na obćini stati ništ jednoga dana više od trih godina.

Kako bilo da bilo pred izbori puče glas da talijanska „zamra“, al' ne još mrtva stranka, kani opet u boj. Naš prijatelj „Name kovac“ (kovac) da je vikao: „Sako... šta volta podesta o mi ol' Riko“ - Obćinari! Kažite mi malko, kad bi koji naš Dubašljan ili u obće Hrvat oteočan to rekao u sred grada Krka, što bi Talijani-krčani s njime činili?! A vi moji dobrihri kratce žepove kovaca i njegovi obiteljji vukute se po njegovoj krnji, po njegovom dućanu, zalazez u njegovu kovačiju. . . Gdje Vam je razbor, gdje li rodoljubit zar i poklik i gesto „svoj k svomu“? Sami odgovorajte. -

Bilo dakle računanja bez krčmara, bilo nešto šuškanja . . . nego i ostalo na šuškanju. Oti našti neprijateljji, oti naši rodni skupa s biednim pjesnikom „matuljske blatnuse“ - žalostnim odpadnikom, računali na umišljenu neslogu naših svećenika, valjda na ostanke upliva svojih starih „kapurala“ i na sladku ospomenu milih stotnica, koje su svoj dan izvirale iz Poreča. . .

Ali nije brajne više mlivo, pošto jednom brajne bilo. Spala je mreža s očiju mnogih Dubašljana, nije pomogao ništ „pjesnikov“ bies na pope i vjeru, pa su naši seljaci i pu Dubašnici i pu Poljčić i pu Svetoj Fuskii uviedili tko laže tko li istinu gudi, upoznali su već prebolje a još će bolje tko jih ljubi tko li prezire, tko jim je prijatelj, tko li neprijatelj. . .

Dostatan bio kratki pogovor i sva se sreća složila, sva usta jedno govorila: - „Talijanašt nikad više“ - „odpadnikom med nami nikad mjesta; jer prošćeno je svima, svima: zulumčaro, ubojici, samo nije izdajci“. - Nepreostalo dakle nego izglatiti neke mjestne razmirice, bilo žrtvovati neke osobnosti, bilo popustiti razumu, te se dogovoriti, da se bira što čestitije ljude. . .

I tako učinjeno. Dne 13. ovoga biralo je treće tielo 8 zastupnika i 4 zamjenika; a dne 14. drugo tielo i prvo tielo opet svako toliko zastupnika i toliko zamjenika. Izašli izabrani predloženi zastupnici naše domaće hrvatske stranke, možemo reći po narodnoj volji u velikoj većini. - Uzelo se 2-3 protivnika, jer su napokon i oni kost od kosti naše, krv od krvi naše, da se svakomu pokaže, kako nas ne vodi strast, već razum i ljubav prema obćemu dobru svećelike obćine.

Danas skupili se zastupnici i opet jednoglasno iz zreloga dogovora izabrali načelnikom Petra Bogovića „Matovoga“. -

Dakota on se nerado primio te časti, kako se nerado prima svatko tko širava teške dužnosti načelnikova. Ali haš onaj koji se nečta, baš takav bude obćino najsposobniji i najbolji, a onaj koji za tim hlepi, bude najgori.

Naš novi načelnik, ako i doban, al' je čovjek na svom mjestu: kmet imučan, odvažan, nezavisan; što mu na sreću, to mu je na jeziku, a takovi su danas redki.

On će se bez dvojbe održati, on će obćinom mudro vladati jer vlada i svojom kućom, samo da ga podupru izabrani sarjvatnici - prokušani rodoljubi i svi ostali zastupnici, što mi od njih nesumajivo očekujemo.

Čvrsto se nadamo, da će krenuti naši obćinski odnošaji na bolje, - Na koncu moramo javno zahvaliti svim onim uplivnim osobam, kojih nećemo da imenujemo, čijom je uvidjavnošću postignuto složno djelovanje i ipak moramo pomeince izakunuti birače Poljčane, Linardiće, Brze, Škrbičare, Pinciče, koji su nas i ovoga puta veselili i oduševili svojom uzornom slogom. Samo tako i unapred! . . .

Sada braćo na posao: jedan za svih, svi za jednoga. - Drugi put, ako dozvolite, par rieči o malaritnom liečenju u Dubašnici. (Izolita. Ur.)

Razne primorske viesti.

Posly na svo podružnice „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“. Ravnateljstvo naše „Družbe“, raspodelo je na odbore svoju podružnica „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“ da bi svaka od njih poslala svoje zastupnike na glavnu skupštinu „Družbe“, koja će se obdržavati dne 5.

